

K. S. K.

Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048

od ustanovitve do 1. oktobra 1917 skupna izplačana podpora

\$1,303,796.79

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Ave., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East 4 St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311 — 3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Francič, 420 — 4. Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihail Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6619 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
John Dečman, P. O. Forest City, Pa.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon pisarne: Canal 2487. Telefon stanovanja: Canal 6306.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

NAZNANILO ASEŠ. ŠTEV. 11—17, ZA MESEC NOVEMBER 1917.

Imena umrlih članov in članic.

- 8941 JOHN HRIBAR, star 55 let, član dr. sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., umrl 8. okt. 1917. Vzrok smrti: Vnetje pljuč. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 31. okt. 1905. R. 43.
- 273 MATIJA STUKELJ, star 57 let, član dr. Vit. sv. Jurija 3, Joliet, Ill., umrl 16. okt. 1917. Vzrok smrti: Rana na črevesu. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 14. jan. 1895. R. 34.
- 717 ANTON KRALJ, star 55 let, član dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., umrl 29. sept. 1917. Vzrok smrti: Bolezen na želodcu. Zavarovana za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 12. julija 1900. R. 38.
- 429 MARIJA MLADENIK, stara 47 let, članica dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., umrla 23. sept. 1917. Vzrok smrti: Srčna bolezen. Zavarovana za \$500.00. Pristopila k Jednoti 1. jan. 1901. R. 30.
- 10872 JOHN OBSTETER, star 39 let, član dr. sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill., umrl 12. okt. 1917. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 2. okt. 1910. R. 33.
- 808 NIKOLAJ STUBLER, star 55 let, član dr. Vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill., umrl 19. avg. 1917. Vzrok smrti: Ponesreč pri padcu. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 2. aprila 1894. R. 32.
- 19118 JOSIP GANGL, star 43 let, član dr. Marije Sedem Žalosti 50, Allegheny, Pa., umrl 5. sept. 1917. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 9. marca 1913. R. 38.
- 17856 PETER MIGALIČ, star 44 let, član dr. Marije Sedem Žalosti 50, Allegheny, Pa., umrl 10. sept. 1917. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 8. okt. 1911. R. 38.
- 2152 MATIJA PERUŠIČ, star 59 let, član dr. Marije Sedem Žalosti 50, Allegheny, Pa., umrl 15. avg. 1917. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 30. maja 1896. R. 38.
- 4503 KAROL HERAUER, star 57 let, član dr. sv. Jožefa 53, Waukegan, Ill., umrl 12. okt. 1917. Vzrok smrti: Zabasanost črev. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 23. sept. 1902. R. 42.
- 21865 MILE MEANDŽIJA, star 36 let, član dr. Marije Sedem Žalosti 54, Trimountain, Mich., umrl 25. sept. 1917. Vzrok smrti: Srčna bolezen. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 28. avg. 1916. R. 35.
- 2082 FRANČIŠKA ŠUSTERŠIČ, stara 55 let, članica dr. sv. Jožefa 146, Cleveland, Ohio, umrla 6. okt. 1917. Vzrok smrti: Vodenica. Zavarovana za \$1000.00. Pristopila k Jednoti 4. junija 1904. R. 42.
- 9897 FRANK RECELJ, star 42 let, član dr. sv. Jeronima 153, Canonsburg, Pa., umrl 28. sept. 1917. Vzrok smrti: Ubit v premoškopu. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 12. jul. 1906. R. 31.

Imena poškodovanih in operiranih članov in članic.

- 19958 ANTON PAVLIČ, član dr. sv. Štefana 1, Chicago, Ill., operiran 10. sept. 1917. Opravičen do podpore \$50.00.
- 12684 KAROL M. KRASHOVETZ, član dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., operiran 30. julija 1917. Opravičen do podpore \$50.00.
- 6014 JOHN STUNJA, član dr. Marije Device 33, Pittsburgh, Pa., operiran 3. sept. 1917. Opravičen do podpore \$50.00.
- 4530 ANA PROTOLIPAC, članica dr. Marije Sedem Žalosti 81, Pittsburgh, Pa., operirana 3. maja 1917. Opravičena do podpore \$50.00.
- 19514 JOŽEF KRIŽMANIČ, član dr. sv. Cirila in Metoda 90, So. Omaha, Nebr., Poškodovan 24. aprila 1916. Opravičen do podpore \$250.00 za nerablivo desno roko.
- 1475 URŠULA ZEUNIK, članica dr. sv. Ane 134, Indianapolis, Ind., operirana 8. avg. 1917. Opravičena do podpore \$50.00.
- 20880 ŠTEFAN MARKOJA, član dr. sv. Jožefa 148, Bridgeport, Conn., operiran 13. sept. 1917. Opravičen do podpore \$50.00.

JOSIP ZALAR,
gl. tajnik.

OTROŠKI ODDELEK.

- 1997 JAKOB KUKUJAN, star 8 let in 9 dni, član dr. sv. Jožefa 43, Anaconda, Mont., umrl 11. sept. 1917. Vzrok smrti: Ubit na železnici. Pristopil v otroški oddelek dne 16. jan. 1917. Opravičen do \$100.00 za pogrebne stroške, katera svota je bila pok. starišem nakazana 8. okt. 1917.
- 978 NIKOLAJ RADOJČIČ, star 5 let, 11 mesecev in 28 dni, član dr. Vit. sv. Mihaela 61, Youngstown, Ohio, umrl 18. sept. 1917. Vzrok smrti: Vratna bolezen. Pristopil v otroški oddelek 1. junija 1916. Opravičen do \$100.00 za pogrebne stroške, katera svota je bila pok. starišem nakazana 11. okt. 1917.
- 1823 MARIJA CVIBUŠEK, stara 10 let, 2 mesece in 9 dni, članica dr. Marije Sedem Žalosti 81, Pittsburgh, Pa., umrla 19. sept. 1917. Vzrok smrti: Otroška kolera. Pristopila v otroški oddelek 26. nov. 1916. Opravičena do \$100.00 za pogrebne stroške, katera svota je bila pok. starišem nakazana 3. okt. 1917.
- 1825 JUSTINA A. CVIBUŠEK, stara 2 leti, 4 mesece in 16 dni, članica dr. Marije Sedem Žalosti 81, Pittsburgh, Pa., umrla 19. sept. 1917. Vzrok smrti: Pljučnica. Pristopila v otroški oddelek 26. nov. 1916. Opravičena do \$100.00 za pogrebne stroške, katera svota je bila pok. starišem nakazana 3. okt. 1917. Joliet, Ill., 24. oktobra 1917.

JOSIP ZALAR,
gl. tajnik.

NA PRODAJ

je Jednotina hiša in lota na N. Chicago cesti v sredini slovenske naselbine v Jolietu, Ill. Lota, na kateri stoji hiša zavzema skupaj 41x165 čevljev; hiša sama obsega 30x100 čevljev. Zelo primeren lokal in prostor za kako trgovino.

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE,
1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

URADNI POPRAVEK.

V predzadnji (41.) številki "Glasiila K. S. K. Jednote" pri občenem finančnem poročilu za mesec september 1917 se nam je urinila neljuba tiskovna pomota. Pravilno bi se moralo glasiti, da je plačalo društvo št. 78 za asessment \$228.60; društvo št. 79 je pa bilo izpuščeno. Označeno društvo št. 79 je vplačalo Jednoti za mesec september \$115.39 asessmenta in je prejelo od Jednote \$500 za posmrtnino.

To naj zadostuje v uradni popravku.

Uredništvo Glasila K. S. K. J.

Dopisi.

Rock Springs, Wyo.

Naše društvo sv. Jožefa št. 122 K. S. K. J. je dne 13. okt. priredilo dramatično predstavo in ples. Prireditelj je jako povoljno uspeš. Društvo se tem potom najpriščneje zahvaljuje vsem onim nečlanom društva, ki so bili tako prijazni, da so sodelovali pri tej priliki — in tako pripomogli do tako lepega uspeha. Najiskrenejša hvala gospodoma Leo. Poljanec in Frank Jugovic, ki sta nastopila v igri "Natakar" nadalje iskrena hvala Miss Annie Justin, ki je nastopila v šaljivem kupletu "Oh ti pijanci" z Mr. Leo Poljanecem, kar je občinstvu jako ugajalo. 3tja točka programa je bila igra — "Botra Nerga" igra je šaljive vsebine in je vzbujala obilo smeha in odobravanja med občinstvom; lepa hvala se izreka g. Frank Dolinarju, Miss Louizi Luzanovi, in g. Urban Taučarju ml., ki so nastopili v tej igri in tako izvrstno rešili svoje uloge v splošno zadovoljstvo gledalcev. Zahvaljujemo se tudi vsem gospodam pevkom in gospodm pevcom, ki so svojim nastopom s slovensko pesmijo naš večerni program še bolj okrepili in nam pripomogli do še lepšega uspeha; hvala tudi cenjenemu občinstvu ki nas je blagovolilo obiskati ta večer.

Čisti dobiček prireditve je bil namenjen blagajni društva sv. Jožefa št. 122 K. S. K. Jednote. Za društvo sv. Jožefa št. 122, v Rock Springsu, Wyo. Math Leskovec, tajnik.

Slovenskim volilem v Clevelandu, Ohio.

Prihodnji torek, dne 6. novembra se bodo vršile po raznih ameriških mestih volitve mestnih odbornikov, sodnikov i. t. d.

Kar se tiče naz. slovenskih volitev, bode ta dan gotovo ena izmed najbolj zanimivih volitev, — volitev v naši slovenski ameriški metropoli, v Clevelandu. O. Čuje in zatrjuje se, da živi v Clevelandu okrog 25,000 Slovencev, ki lepo napredujejo v vseh ozirih na vsaj p. l. h. Žal le, da se jim doslej še ni zameglo, da bi imeli kakega slovenskega (Slovca) v mestnem odboru, kar bi začelo za enotno

slovensko naselbino nekaj častnega, priznalnega; in naprednega na političnem polju. Leta nazaj, kakor se spominjamo so imeli slovenski volilci 23. warda v Clevelandu pač svojega kandidata za mestno zbornico (aldermana, ali councilmana) ki pa žal ni bil izvoljen vslad nesoglasja med našimi volilci.

Kakor čitamo iz raznih clevelandskih listov je letos prevzel kandidaturu "councilmana" 23. warda v Clevelandu, O., dobroznani rojak in naš sobrat John Julie (Zulie) Dne 6. novembra se bode videlo če se znajo držati naši slovenski volilci lepega in znanega gesla: Svoji za svojega! — Mr. Julie je, kakor znano sedanjemu predsedniku največjega društva naše K. S. K. J. — društva sv. Vida št. 25 v Clevelandu, Ohio. Vslad tega si štejemo v bratsko in častnikarsko dolžnost, da smo posvetili danes nekaj vrstic v Glasilu v prilog njegove kampanje; dasiravno se tiska naš list tukaj v Chicagu.

Člani društev K. S. K. J., v 23. wardi v Clevelandu: Dne 6. novembra izkažite pri volitvah našemu vrlenu sobratu Julieu (Zulieu) zaupanje in čast, s tem, da oddaste zanj svoje glasove. Platforma, ali program tega slovenskega nepristranskega kandidata je sledeča:

"Čenjeni volilci: Tukaj vam opisujem platformo, na kateri bom vedno skušal delovati, ako bom izvoljen za councilmana v 23. wardi. Deloval bom z vso močjo, da si mesto napravim svojo lastno tržišče, tako, da se bo lahko kupovalo hrano direktno od farmarjev iz zapadnih držav, kakor to potem razpošiljajo hrano pocelcem svetu. Ako si mesto Cleveland vpelje svoje tržišče, potem lahko kupuje hrano od farmarjev od 20 do 25 odstotkov cenejši, in jo lahko prodajo toliko cenejši groceristom, in groceristi, če kupijo ceneje od mestnega tržišča, jo tudi lahko prodajo svojim odjemalcem toliko ceneje, in tu je edina pomoč v sedanjem položaju. Mesto Cleveland ima prebivalstva, okoli 800,000, in dobi hrane vsaki dan 200 železnih škafov; to pride na leto 72,000; če vsaki voz stane po na nižjem računu le \$300, in če mesto zasluži le 5 odstot. od hrane, to znese na leto istega dobička \$1,080,000 v mestno blagajno, dočim gre se daj mnogo večja svota v blagajno privatnih korporacij.

Ta denar bi mesto nujno potrebovalo, za potrebne naprave. Le računajte, da ima mesto okrog \$60,000,000 dolga; kajda ga bo plačalo? Vsi boljši zaslužki so v rokah privatnih korporacij. Jaz bom tudi deloval na to, da mesto napravi nekoliko hiš za revne družine, za vdove, in za družine, katere imajo po 5, 6, 7 ali 8 otrok. Le računajte, kakšno je življenje teh otrok? Sedaj v teh časih, ko je hrana tako draga. Prišel je čas, da mestna zbornica napravi kaj resnega za ljudsko korist. Jaz sem nepristranski kandidat in če bom izvoljen za coun-

cilmana 23. warda, hočem, da mi volilci tudi diktirajo, in ne, kakor druga politična organizacija. Obenem pa se bom potrudil, da dobi 23. warda vse potrebne naprave.

Nadalje, ako bom izvoljen, bom storil vse potrebne korake, da se ljudstvo organizira v tej wardi. Ako bomo mi v tej wardi organizirani, potem se bojo organizirali tudi po drugih wardih. In potem delavstvo lahko zahteva 8 urno delo, do česar je že zdavnej opravičeno. Domača vlada nima te moči. Ampak, mi imamo svoje zastopnike v državni zbornici in v deželni zbornici v Washingtonu. Zakaj so oni naši zastopniki? Kakor smo čitali v ustavi Združenih držav, je ljudstvo voditelj v Ameriki. Dobro, ako je ljudstvo voditelj, potem ima tudi ljudstvo pravico, diktirati svojim zastopnikom. Delavstvo ima vzrok, da lahko to zahteva.

Prvič, kdo je računal pred sto leti na tako velikansko industrijo v Ameriki, kakor je danes? Koliko ljudi je že šlo v prerani grob, zaradi pretežkega dela! Zakaj imajo povprečno preračunano človeško življenje samo na 45 do 50 let, dočim so ljudje pred leti živeli 70 do 80 let ali še več? Ni čudno, če se tako zelo širi najgrša bolezen v človeškem življenju, jetika, kakor se širi sedaj med delavstvom! Kaj moremo drugemu pričakovati? Na primer deček, ko izpolni 17. leto, gre v tovarno. Delati mora po 10 ur na dan večših do 12 ur. Potem, v prahu, v težkem delu. Ko pride v starost 30 do 35 let, se že težko drži po konen. Ali more tak človek doživeti starost kakor so je doživeli naši očetje? — Ne, nikakor ne. Človek ima dovolj osem ur, deset ur počivati, in 6 ur se zabavati in uživati sveži zrak. Vse to se da doseči le z organizacijo. Pogledite rokodelce. Vsi so organizirani, in zato imajo 8 urno delo. Zato je tudi potrebno organizacije navadnemu delavstvu. Ako ne škodi organiziranim milijonarjem biti organizirani, potem tudi ne bo škodovalo delavstvu, če se organizira. Vse se bo doseglo le sloge je treba in začetka, pa bo šlo. Da k temu pripomorem in da se doseže ta cilj, bom storil vse v svoji moči.

Jaz ne gledam za čast, in ne za tisti denar, ampak moja želja je, vam pokazati, da tudi navaden delavec lahko napravi veliko koristnega za delavski razred v mestni zbornici, ako hoče. Toraj cenjeni volilci! Ako se strinjate z mojo platformo, pomagajte mi na volilni dan, da bom izvoljen. John Julie.

Pogreb + Rev. Pavel Hribarja.

V ponedeljek dne 22. t. m. se je vršil v Collinwoodu, Ohio., pogreb prerano umrlega, ozir. ponesrečenega župnika Pavel Hribarja in istotako ponesrečene njegove sestre Ane. O tragični smrti te dvojice smo poročali bolj obširno v zadnji številki.

Da izkažejo zadnjo čast svojemu prijatelju in stanovskemu tovarišu, je prihitelo na ta pogreb od blizu in daleč do 50 duhovnikov, večinoma iz clevelandške škofije. Pogreba so se udeležili sledeči slovenski duhovniki. Rev. Vitus Hribar, stric pokojnikov, Rev. Ponikvar, Rev. Oman, Rev. Novak, Rev. Škur, Rev. Berk, Rev. Plevnik in Rev. Černe.

Za pokojno gđ. Ane Hribar je daroval sv. mašo zadušnico njen stric Rev. Vitus Hribar iz Barbertona O.; za pokojnega Rev. Pavel Hribarja je pa daroval 80 sv. maš škof Farrelly ob asistenci kakih 50 duhovnikov. Slovenski pogrebni govor je imel Rev. B. J. Ponikvar, župnik cerkve sv. Vida v Clevelandu; Rt. Rev. Farrelly pa v angleščini. Pri tem ganljivem prizoru v cerkvi je bilo marsikatero oko solzono.

Po slovesni črni sv. maši so prepevali truplo Rev. P. Hribarja in njegove sestre Ane ob ogromni udeležbi vernikov na pokopališče sv. Pavla v Euclid, kjer so ju položili eden poleg drugega v skupen grob.

Pok. Rev. Pavel Hribar se je rodil pred 33 leti v Zgornjem Tuhiu na Gorenjskem, kot sin preprostih in pobožnih kmečkih staršev, ki so imeli enajst otrok.

Vrli in pridni sin Pavel je dovršil 6. gimnazijski razred v Kranju, nakar ga je vzel njegov stric Rev. Vitus Hribar semkaj v Ameriko. Pokojnik je nadaljeval svoje bogoslovne študije v Rochester, N. Y., in je bil posvečen v mašnika pred nekako 5 leti. njegova prva služba je bila kot kaplan pri fari sv. Jožefa v Collinwoodu; zatem je bil prestavljen na neko irsko faro v Youngstonu, Ohio. Po smrti nepozabnega Andreja Smrekarja, je bil pa pok. Pavel Hribar imenovan župnikom slovenske fare v Collinwoodu, kjer je neumorno deloval do svoje smrti, vsled česar ga bodo domači farani ohranili za vedno v blagem spominu.

Čuje se, da bo na župnijo v Collinwoodu nastavljen Rev. Škur iz Loraina; na njegovo mesto pa pride Rev. Berk iz Barbertona, Ohio.

SOLZA.

Oj, solza svetla, solza mala, komu kanila si z očij? Komu v oči si prej sijala, in kakšnih ti si priča dnij?

Morda sirota je trpeča v siroščini rosila te? Morda veselje, tajna sreča očem je izvabila te?

Aj ti neznatna solzna kaplja, morda glasn si slavospev, morda se v tebi bol zataplja, in strte nade si odmev...

Brezčutni svet te ne umeje in hladno gleda tvoj sijaj, solzam se gorkim čisto smeje, ne vé, odkod ste, ne zakaj?

Ne vé, da v solzi se odsvita neštetočrt življenje vse, da v njej se čita tuga skrita, preteklost in trpljenje vse.

Ne vé, da božje si hladilo, da trdo nam mečiš gorjé, ne vé, da si nebes darilo, da srečno oblažiš srce.

S teboj se vsi na svet rodimo, in spremljaš nas vso zemsko pot, s teboj dolino solz pustimo, tja gremo, kjer ni solz, ne zmot. Radosna solza ali žalna, nebeški vendar ti si dar, za dar le-ta naj pesem hvalna glasi se Tebi, Bog, vsekdar!

A Zdenčan.

Iz obupa v smrt.

Iz obupa, ker je njen mož odšel pred nekaj tedni k vojakom v Fort Sam, Houston, Tex. se je véčeraj s plinom zastrupila na 23. So. Kedzie Ave. Chicago, Ill. živeča Lea Tetzlow, rodom Rusinja. Poročena je bila komaj 4 mesece.

Polica j ustrelil vojaka.

Chattanooga, Tenn., 29. okt. — Danes popoldne je nastal v nemkem tuk. restavrantu prepir med policajem Joe Ivins in vojakom komp. C. 11. pešpolka I. W. Flanagan. Policaj je pomeril na svojega nasprotnika in ga na mestu usmrtil. Le s težko silo se je posrečilo kasneje drugim vojakom razboražiti morilca, ki je hotel pri tem ustreliti tudi na lice mesta došlega polic. komisarja Hacketta.

Podraženje cigaret in smodk.

New York, N. Y., 29. okt. — Prodajaleci tobaka iz tuk. mesta so danes sklenili, da bodo povišali ceno zavitkom cigaret na 2c vredno novega vojnega davka. Namesto 5, 10, 15 in 20c bode cena zavitkom cigaret, 7, 12, 17 in 22c. Zaeno se bo povišalo tudi ceno smodkam za 2c. Peteetnih smodk sploh ne bo več na prodaj.

Rekord ameriškega zrakoplovca.

Dne 19. sept. t. l. se je znani ameriški avijatik Caleb Bragg na velikem vezbalisku v Mineola N. Y., s svojim aeroplanom dvignil 22 tisoč čevljev visoko v zrak, ter je s tem dosegel rekord pri tem poletu. Njegov aeroplan ima najmodernejši motorni stroj s 150 konjskimi gonilnimi silami. Caleb Bragg je dobil l. 1912 pri neki mednarodni zračni dirki drugo Vanderbiltovo nagrado.

Prijatelj lepega vremena je dosti na svetu, malo je za takih prijateljev, ki bi radevolje držali dežnik nad tabo, kadar se ulije nede cela ploha neprimlik in nesreče.

Junaštvo in zvestoba.

Zgodovinski roman iz časov francoske revolucije.

(Spomini častnika švicarske garde Ludvika XVI.)

Nemško spisal Jos. Spillmann S. J. Poslovenil ***

(Nadaljevanje.)

"Kože za Francosko kraljico", sem smeje se vzkliknil. "Ali smatrate to za šalo vašega prijatelja, maršala d'Hervilly?"

"Nikakor ne," je odvrnil Zurlauben. "Saj veš, kako so pastirski igre po pesnikih prišle v navado. Že ko sem bil jaz v Versaju, sem videl najvišjo gospodo predstavljati take prizore, ne samo v gledališču, ampak tudi ob belim dnevu in pod milim nebom. Veliki gospodje z dvora so hodili s pozlačeni pastirskimi palicami in so svirali na piščali; a napudrane in umetno počesane gospe v obročnih krilih so na modrih povodeh vodile jagnjeta na trato se sprehajati. Zdaj je šla moda za korak naprej, in najvišja gospoda za spremembo v posebnih selih skozi par tednov po kmečko živu. Kakor Marija Antonetta v Trianonu, tako imajo kraljeve princesinje, Lambette in druge, svoja selišča, kjer se, oblečene kot kmetice, razvedre od prisljenih šeg dvorega življenja. Ne, ne, d'Hervilly se ne šali."

"Tedad pa vem za par najlepših koza, kar sem jih svoj živ dan videl," sem vzkliknil in povedal svojemu botru, kako sem nedavno na lovu pri "Leskovcu", na samotni kmetiji v gozdu, videl par velikih, ko mleko belih koza z dvema kozličema. Takoj mi je Zurlauben velel, iti k Leskovcu in kupiti živali, kar sem tudi storil še tisti popoldan.

Kmetovi otroci so se jokali, ko je oče prodal lepe kože; on sam pa se je muzal, ko sem mu odšel svetle kronске tolarje na mizo; zakaj ponudil sem mu bil dvakrat toliko, kar je sicer dobra koza vredna. Ko je pa slišal, da sem kupil živali za Francosko kraljico, se je nejevoljno namrdnil, češ ako bi bil to poprej vedel, bi bil vendar še več zahteval.

V izbi kjer smo sklenili kupčijo, je delal na dnu čevljar Miklavž Vis, in je imel za vajenca pri sebi Jurčka Brunnerja, 15letnega fanta, ki sem ga dobro poznal. Ko sem tedaj povedal, da sem kupil kože za Francosko kraljico, je Miklavž vzdignil svoj dolgi vrat in dolgi nos iznad čevlja, ki ga je krpal, in me vprašal, kako da mislim spraviti živali v Pariz. Priznati sem moral, da o tem še nisem razmišljal. Tedaj je zaklical Brunnerček: "O gospod Muos, jaz sem pripravljen, gnati jih do Pariza! Vzemite me s seboj! Zakaj — mojster Vis mi vsak dan vsaj desetkrat reče, da čevljar, ker ne vzdržim seje, in vendar ne bom nikoli pravdani. da naj v božjem imenu postanem vojak."

"Res je tako, ti potep!" je zarlenel mojster Miklavž in segnil Jurčku s knefro čez grbo. "Še za sol v močnik ne zaslužiš, in jaz imam le največjo škodo s teboj! Že za 100 goldinarjev si mi usnja pokvaril. Toda takega nedorastlega malopridneža tudi pri vojaki ne bodo mogli porabiti!"

"O že, spocetka bom za bolnarja, pozneje za grenadirja. Saj že desetletne fantičje jemljejo za bobnarja. Če bi me le hotel gospod general Zurlauben v Parizu priporočiti, tudi mene bi sprejeli, in potem bi se vi mene odkrili in jaz vas, mojster Miklavž," je rekel deček in me proseče pogledal.

"No, zaenkrat bi mi vsaj lahko gnal kože doli v Zug; za to ti dam star repar na roko. In potem bom videli, ali bi te res mogli spraviti za kraljevega kozarja v Pariz in slednjič v telesno stražo," sem smeje odvrnil, — "seveda, če te je mojster Miklavž res voljan pustiti."

"Zelo rad," je zaklical ta. "Rajši danes ko jutri! Toda bodite oprezní s tem poročenjem; ves je navihan in prebrisan."

Hej, kako je Jurček ves vesel poskočil! "Juhe!" in zaludal je v kot smolo in predpasnik. "Z Bogom, mojster! Ko se kdaj povrnem kot general ali maršal domov, ne bom pri nikomer drugem naročal škornjev ko le pri vas, mojster!"

S temi besedami je planil iz sobe in urezal leskovko, da požene

kože. To se mu je prav dobro podalo in zraven je tako šaljivo pripovedoval o tem, kar je kot vajenec doživel, da se mi je brhki fant takoj prikupil.

Še pred nočjo smo prišli v grad. Botru so kože ugajale, in ko sem mu povedal zgodbo s poganjačem, je bil takoj pripravljen pomagati, da se mu želja izpolni.

"Živali zapremo v veliko kletko in jih denemo zadrž na Bernski voz, zraven pa bodočega bobnarja in grenadirja. V vozu samem pa dobimo prostor ti in o. Sekundus, ki me je res že obiskal za slovo. In najboljšo bo, če prihodnji ponedeljek v božjem imenu odrinete. Tako boste lahko še pred oljnice v Parizu in pri polku. Prihodnja nedelja je sredpocetna — tedaj povabimo nekaj prijateljev na obed za slovo. Pri tem pride tudi tvojih šest slok do časti."

Tako je boter rekel, in tako se je tudi zgodilo.

IV.

Kako sem se poslavljal.

Ostali dnevi do sredpocetne nedelje so šli mimo kakor v vrtnice. Poslavljal sem se od vseh sorodnikov in znancev v mestecu, in je bilo o meni mnogo govorenja, a za mojimi hrbtom se več posmeha zavoljo mojih koza. Nazvali so me "kozjega stotnika."

A to mi je bilo malo mar. Da bi bil le mogel z Verencio med štiri oči govoriti! A če sem še tako prizadevno ogledoval okoli vrta, nisem mogel zalezti nobene ugodne prilike. Enkrat sem jo ugledal pri nekem oknu z objokanimi očmi; hotel sem ji z znamenji dopovedati, naj bi prišla v polno lopo, postavljeno v neki kot ob vrtnem zidu. A pri tisti prici se je pojavila bela avba moje botre in me prepodila. Tedaj sem potlačil svoj ponos toliko, da sem pozvonil pri hišnih vratih in pohlevno prosil dovoljenja, da bi smel botro za slovo obiskati. A Katra je tako nesramno trdila, da gospe oskrbnice ni doma, da sem od jeze vzplamtel in staremu zmaju hrbet obrnil z besedami: "Kadar gospa oskrbnica prihodnji zopet pojde ven, naj tudi glavo s sabo vzame!"

Nedelja je naposled prišla. Na opomin svoje matere sem bil zjutraj pri kapucinih opravil svojo pobožnost; pred tako potjo in tako nevarnim početjem je bilo kajpada previdno, narediti z Bogom čist račun. Ko sem se po božji službi vrnil domov, me je poklical boter v svojo delavnico in je bil z mano tako očetovsko ljubeznjiv, kakor še nikoli. Pokazal mi je svojo oporoko, ki me je z njo postavil za dediča, in je rekel: "Drži se tako, da mi je ne bo treba uničiti! 'Junaštvo in zvestoba' je bilo moje geslo in bodi tudi tvoje! Zvestoba Bogu in Bogu in krstni obljubi, ki si jo prisegel; zvestoba kralju, ki mu mu boš prisegel na zastavo! Ne daj se od lepih besed slepi; čim zatevajo kaj zoper to zvestobo, odločno reči: ne, naj si bo vabilo še tako mamljivo! Pomni to, ker utegneš priti v težke okoliščine. Rajše umreti, ko zvestobo preloži. K hrabrosti ni treba, da te izpodbujam; Švicar si!"

Stisnila sva si roko in obetal sem mu, da njegovih očetovskih opominov nikoli ne pozabim.

Mej tem se je bližal čas kosila, in povabljeni gostje so prihajali. Boter je bil oblekel generalsko uniformo in je nosil trak Ludvikovega reda z zvezdo komturjev in druge visoke redove. (Komturji (kommandeuri) so vrsta odlikovancev z redovi, srednja med onimi, ki imajo veliki križ, in med vitezi.) Nikoli ga nisem videl opravljenega za tako visokega gospoda; vendar pa je sprejemal goste prav ljubeznjivo. Kmalu so bili vsi zbrani: prečastni g. mestni župnik Bossard, učen prijazen gospod; o. guardian z o. Sekundom; predsednik Kolm. lastnik solin Ludwig, blagajnik Hediger in še nekaj stricev in strin, vsi v praznični opravi in primerno napudrani. Ko

smo že imeli iti k mizi, je javil Suter, da je oskrbnica Keyser s svojo strnično zunaj in želi z gospodom in z mano en hip na samem govoriti.

Zurlauben je bil po o. Sekundu, kakor sem pozneje slišal, prepovedal botro k temu pravemu koraku. Zdaj se je muzal in me peljal ven k njej; poklonil se je ter me predstavljal za skesanega grešnika. Vprašujoče me je pogledala in rekla, da o popolnosti mojega kesa ni še prav prepričana. A odpustiti je kršansko; in ker je zvedela, kako nevljudno me je bila Katra odpodila, ko sem gotovo nameraval odpuščenja prositi, je njena kršanska dolžnost, dati mi roko v spravo, posebno na dan pred odhodom.

Dobra gospa bi bila gotovo še dolgo pridigala, ako bi jo bil Zurlauben pustil; a on ji je ponudil roko in jo peljal v sobo z opombo, da gospada župnika in ostalih gostov ne smemo več pustiti čakati. Tedaj sem tudi jaz — kako pa sem hotel? — ponudil roko Vereni, ki je napol zmedena stala poleg tete.

Zdaj je Suter javil, da je miza pogrnena, in po običajnih poklonih smo se v parih odpravili v veliko dvorano, na čelu boter z botro, zadnja pa Verena in jaz. Botra, sedeča med župnikom in o. guardianom, je le malo mogla oprezovati Verencio in mene, ki sva bila čisto na spodnjem koncu mize. Najini sosedje pri mizi, stari in važni gospodi, so bili po vrsti zamišljeni zdaj v krožnike zdaj v politične govore in prerokbe. Tako sva se lahko nemotena tiho med seboj menila, in z velikim zadoščenjem sem poslušal njeno zalaganje radi mojega odhoda v Pariz; zakaj njena bojazen radi mene mi je pričala, kako sem ji drag. Skušal sem jo torej tolažiti, češ, da imam najlepše upanje; da se čez čas kot ugleđen mož vrnem domov.

"Le eno me skrbi," sem rekel tiho, "kakšno najdem ob povratku svojo Verencio; ali jo dobim kot čestitljivo gospo —"

"Damian!" me je prekinila in odprla seeloma sicer sramežljivo povešene veke.

"— ali bo tako dolgo strpela in bo potem voljna postati gospa stotnica Muos."

Stisnila me je z roko, za katero sem jo bil prijel, in šepetala: "Ostanem ti zvesta, Damian, če mi le ti ostanesh zvest v hudobnem Parizu, kjer je toliko žen, lepših in umnejših nego uboga Verencia Keyser."

"A nobena, ki bi imela tako ljubo srce in ki bi mi bila z mlada že tako mila in draga kakor ti," sem ji odgovoril skoro preglasno. "Ostanem ti zvest!"

Ni rekla besedice; a njene oči in rahel pritisk njene roke so započeli najino zvezo bolj pristrano nego vse besede. Prosila je še naj pogosto pišem — botri seveda! A naj delam zelo majhne črke; za en del, ker se tako veliko več spravi v eno pismo; a tudi zato, ker botra majhno pisavo tudi z naočniki le težko razbere. Tako ji bo ona morala brati pisma. In če tedaj morda naleti notri na besedico, ki ni botri namenjena, ampak Verenci, jo bo že znala preskočiti. — Tako je dejala prebrisana Evica, in jaz sem ji obetal, da navodila ne pozabim.

Dobro, da sva porabila priliko in si razodela, kar je nama bilo na srečo. Zakaj prinesli so na mizo sloke, in boter je napeljal govor na srečnega streleca. Tako sem bil zapleten v splošni razgovor in tudi po končanem obedu bi se ne bil več mogel na samem meniti z Verencio.

Kaj se je sicer pri mizi govorilo, mi je nejasno ostalo v spominu; Verencine besede so vse drugo izrinile. Le to še vem, da je boter precej dolgo govoril o postanku in zgodovini Švicarske Zaveze, ki je v podobah in rekih krasila stene v dvorani; govoril je o zvezi naše domovine s Francoskimi kralji, kojih so v dolgi vrsti visele nad Švicarskimi podobami; govoril o razposajenih Amoretthih, ki so v stoterih oblikah gledali s stropa — a kako je boter v svojem govoru vse to združil, mi je popolnoma šlo iz spomina. Jaz sem mislil le eno: "Verencia in jaz, midva si ostaneva zvesta!"

(Švicarska Zaveza (Schweizerische Eidgenossenschaft) je pravi naslov Švice. Sedanja Švicarska država ima svoje početke v 14. stoletju, ko so se združili pr-

vi trije kantoni (upravne dežele) Schwyz, Uri, Unterwalden. To združitev no nazvali "zapriseženo zavezo". Ščasoma so se prostovoljno pridruževali novi kantoni in Zaveza je tudi v bojih rnela čuvati svojo neodvisnost, zlasti proti Habsburžanom. (Bitka pri Sempachu 1386.) — Početki Švicarske Zaveze so okrašeni s pripovedkami, kakor je ona o Telu, ki jo je porabil Schiller za dramo. "Willem Tell".

(Amoretti — poganski bogovi ljubezni.)

Celi večer pa sem bil namenil ljubi materi. Torej sem šel koj po večernicah od Sv. Ozvalda tja k njej. Sončila se je ob vrtnem zidu na klopici, katero je kasneje zasenčil bezgov grm. Vabljev prostorček je bil tu; ptice so bodro prepevale, in nekaj metuljev se je sončilo na jegličih ob potoku. Da, celo medčarji so že brenčali in iskali na vrhovih jabranjih prve paše. Kakor nekdan kot maldeček, sem tudi danes bral vijolice in vetrnice in jih znašal materi v naročje, da jih je povila v male šopke za Marijino podobo na domačem oltarju.

Ko je naposled solnce zašlo, sem nesel mamico na svojih ro-

kah v hišo, da bi ji ne škodoval večerni hlad. Tedaj smo skupaj s staro Verenco malo večerjali. Za posladek je prišla na vrsto tudi moja najljubša jed: s tolenimi suhim hruškami napolnjen hlebec. H koncu je meni na čast natočila mati kozareček starega rizlinga, ki ga je še od rajnega očeta sem imela v kleti. In vsi trije smo se počestno prizadevali, da bi bili veseli in dobre volje. A čedalje manj nam je uspevalo. Verencia je bila že rekla "zbogom" in tiho odšla, jaz pa sem hotel kaj šaljivega povedati, a dušilo me je v grlu.

Tedad je rekla mati: "Damian, čemu bi si delala težko slovo? Stopi k meni, da ti poljubim ustna in prekrizam čelo, potem pa

idi! Boga se boj in zapovedi splojuj, Boga ne zapusti, in on te ne bo zapustil, tu imaš, vzemi za spomin moj rožni venec. Ni treba nobenemu vojaku, da bi se ga sramoval; veliki vojskovodje so ga vsak dan molili. In zdaj pojdi v božjem imenu in z njegovim blagoslovom, in njegov sveti angelj te mi dobrega in zdravega nazaj pripelji."

"Na svidenje, mati," sem jecal in se jokaje opotekel iz hiše. (Dalje prihodnjič.)

Ob reki Mississippi, najdaljši reki na svetu je še kakih 20 milijonov akrov močvirnat in še neobdelane zemlje; največ te zemlje se nahaja v južni Louisiani.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA
IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čiščenje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper žriginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji stebel in morali smo eno nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče druginj v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh boleznih jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spocetih v žleodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti žleodce in odstrani iz notranjščine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen blag zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče ruderče vino. V zadevi zabasnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navadne slabosti, kakor tudi v žleodčnih neprilikah, ki radé nadlegujejo ženske ob premembni žitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrpelosti gležnjev in drugih, najhitrejša je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

NAJNOVEJSE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER

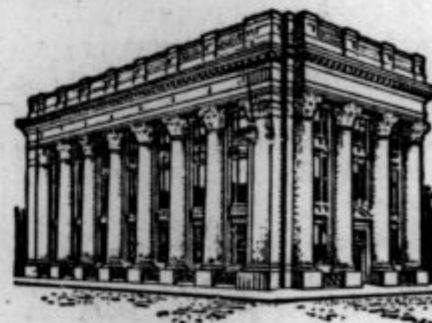
Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena
leta 1857

Nacionalizirana
leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitenem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v

NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLIETU.

3%

Narastle obresti se polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej.

3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet,

Illinois.

"LJUDSKA BANKA".